

Pokračování z minulého čísla

Natáčímé

Nebudeme se zabývat do hloubky popisem správného používání kamery, to najdete v návodu či v kameramanských příručkách. Spíš si na nejčastější chyby ukážeme základní pravidla pro vytvoření koukátelného videa. Prvím kontaktem s kamerou se většinou začínají filmaři začne skrz hledáček rozlišit zleva doprava, pak zpátky, nahoru a dolů, až je z toho změť pohybů kamerou. Profici tomu říkají, že s kamerou zametat nebo kropit. Jistě jste již někdy viděli video plné takovýchto záběrů. Autor si zjevně nerozuměl, co vlastně chce točit a tak se snaží ukázat všechno. Určitě vás z toho po chvíli bolela hlava a modlíli jste se, aby již to tříhodinové video o Máně u moře skončilo.

Při filmování – ať na dovolené, nebo s kamarády v terénu, je vždycky potřeba (tedy když je na to čas) se pořádně rozhlédnout a vybrat si nejzajímavější objekt a polohu odkud natáčet. Pohybovat kamerou by se mělo méně, zvlášť když se pohybuje filmovaný objekt. Všimněte si třeba v televizi, že filmy jsou většinou tvořeny sériemi statických záběrů. To právě ve chvíli, když se objekt pohybuje.

Panoráma

Z výše uvedeného vyplývá, že kamera by se měla pohybovat hlavně ve chvíli, když je objekt statický, nebo když natáčíte přírodu. Názvem panoráma se rozumí pohyb kamerou z jedné strany na druhou, nebo nahoru a dolů a nebo do tvaru písmena L, který se vede pouze jedním směrem bez vrácení zpět. Navíc by měl začít i končit v klidu statickým záběrem. Rychlost panoramy se řídí velikostí záběru – jde o to, aby byl dvakrát shůlí za přehlednou a zároveň, aby jej nenudil zase přílišnou

Bikeři a video

délkou. Vhodné je natočit víc záběrů a doma si pak ten správný vybrat.

Zoom

Další oblíbená funkce kamery, kterou nováčci rádi používají, je transfokace, tedy přiblížení nebo zoom. Často vidíme, že točí bez rozmyslu ze strany na druhou a najednou si něčeho v hledáč-

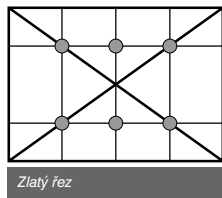
Kompozice

to všechno zni logicky, ale kam pak postavu do obrazu umístít? U filmování je to stejné jako u fotografie. Tuto otázku si kladi již malíři v dávných dobách a z jejich děl lze vyzorovat pravidlo, jak objekty umísťovat. Říka se mu Zlatý řez a vyplývá z něj, že pro diváka nejzajímavější místa jsou místa vždy zhruba v 1/3 obrazu – na obrázku místa označená šedými body

v horní třetině, anebo obráceně. Horizont přesně v půlce obrazu působí velmi nepříjemně.

Poloha kamery

Statický záběr či panoráma je nejlepší točit ze stativu, zvlášť, když máme malou kameru. Pokud stativ nemáme, je dobré se opřít o pevnou překážku nebo kameru na něco položit. Můžeme točit z výše očí, což je sice nejběžně-

Zlatý řez

o to, že pokud cyklista jede v jednom záběru zleva doprava, měl by v příští sekenci dodržet stejný směr. Pokud byl jel obráceně, dvakrát by byl zmatan a nevěděl by, kde jezdec změnil směr jízdy. Pokud však třeba kameru nelze umístit na správnou stranu, tak je nutné mezi dva protisměrné záběry vložit informační pohled. Může jezdec snímat zepředu a nechat jej odbočit.

Pojďme si konkrétně ukázat, jak lze natočit cyklistu jedoucího krajinou. Nejprve je vhodné v celku ukázat prostředí, třeba z nějakého vyvýšeného místa, aby byl vidět ráz krajiny (obr. 1). V tomto záběru se objeví jedoucí biker. Pak změníme polohu a natočíme ho v polocelku, třeba ve statickém záběru zepředu a zespoda (obr. 2). Jezdec projede kolem kamery zprava doleva. Může následovat třeba krátký detail, jak odletávají kamínky od pneumatik (obr. 3).

Dále je na tento záběr vhodné střihnout statický záběr v obráceném směru k předchozímu, kdy jezdec necháme jít do záběru jakoby za našimi zády, takže kamera ho sleduje zezadu jak od nás odjíždí (obr. 4).

Na to je dobré střihnout nějaký detail, který předchozí záběry ještě ožví. Třeba výraz v obličeji. Dále je natočíme zase v celku, třeba dojet do cíle. Pokud v cíli stojí a raduje se, dobře působí jízda bráná zespoda v polodotelnu okolo něj. Pak můžeme střihnout pohled z výšky na okolini diváky, kteří se radují s ním.

Na závěr je možné vložit třeba záběr ze stupně vítězů a z detailu vítězova obličeje odjet translokací na celek stupňů vítězů s diváky. Toto byly pouze příklad klasického pojetí vazby záběrů. Pokud se hodíte filmování věnovat hlouběji, sami si určitě najdete svůj osobitý styl. Hodně se dá očekávat z bajkových cíl sportovních videí, tak i z různých filmů či videoklipů. A poprosťte své diváky o upřímnou kritiku. Jedině tak se posunete ve svém umění dál.

Dušan

ku všimnou. Vráti se tedy kamerou zpátky a objekt zájmu přiblíží. Pak opět oddálí a kropí dál. Jistě cítíte, že tak to být nemá. Tuto situaci lze vyřešit napojením dvou panorám tak, že mezi ně vložíme na pár sekund statický detail. A ten si přiblížíme právě na odpovídající vzdálenost zoomem. Je potřeba jej ale natočit z jiného pohledu, aby obraz pouze neposkočil. Samozřejmě lze přiblížení či oddálení také využít, ale mělo by mít skutečné opodstatnění a výsledné video by se translokací nemělo jenom hemžit.

Délka záběru

Záběr by měl být tak dlouhý, aby si jej divák stihl přehlednout. S postupem doby jsme svědky zrychlování střihů. V odborných knihách se třeba dočtete doporučenou délku 4-7 sekund. Dnes je pouzřitelná délka od 1 do 5 sekund, zvlášť při akčních záběrech. Nejlepší je natočit delší záběr a pak jej zkrátit, než jej uměle prodlužovat.

Pravidlo osy

Pokud se budete věnovat filmování bikerů, je toto pravidlo klíčem k vašemu úspěchu. Jde

Kdybyste nechali objekt přesně uprostřed, záběr by vypadal nepřírodně a strojen. Dale platí pravidlo, že objekt by měl mít víc místa před sebou, tedy cyklista jedoucí zleva doprava by měl být v levé třetině obrazovky a před sebou mít volný prostor. Když točíte krajinu, je vhodné také držet obrazovku na třetinu. Krajina by měla převažovat a nebe by mělo být pouze

V lesích nad Berounem

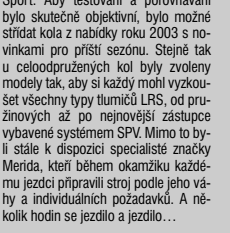
Do Berouna jsme měli dorazit na desátou hodinu. Nepršelo, nic tedy nebránilo přibližně tříkilometrovému přesunu po vlastní ose, samozřejmě na kole. Vidina na poslední chvíli největších kilometrů, než prvního ledna opět vynulujeme cyklocomputery, byla silnější než vrozená lenost. I když je najždění kilometrů touto dobou nesmysl, stačí už jen pár stovek a budu mít letos najeto čtrnáct tisíc. Jedem na kole! Špatnou zprávou bylo, že čerstvě zenoatý Láda musí být už po polední doma. Sraz jsme si tedy naplánovali na půl osmou na Bílé Hoře. Z nedělního vstávání kolem půl sedmé měly naše drahé polovičky nepochybě radost.

Když se s Ládou po tři čtvrtě na osm scházíme, máme již na computeru oba přibližně desítku. „Jedem terémem?“ zeptal se Láda. „Jasně!“ odvětil jsem a začali jsme promyšlet vhodnou cestu. Vyrážíme. Teplota se pohybuje někde mezi nulou a dvěma stupni, díky husté mlze je vidět maximálně na dvacet metrů. Paráda, pořádná podzimní vyjížďka! Do Berouna dorážíme po dalších přibližně čtyřiceti kilometrech těsně před desátou hodinou rádně promrzná a obalená bláznem. Stihli jsme to!

Láda se vydává podél Berounky zpět do Prahy, my ostatní, testěři nových modelů kol Merida, nakládáme kola do dodávek a vydáváme se do kopci směrem na Zdejcino. „Jestě, že jsem nejel svým autem“, napadá mě, když vidím, jakou rozbíhu lesní cestou jedeme ke zvolenému testovacímu okruhu. Toto místo velice dobře znám a mám k němu vřelý vztah, neboť se zde každý rok na jaře koná jeden z prvních bиковých závodů sezóny, Berounská Desítka. Organizátoři testovací jízdy je nutně pochválit, neboť zvolený okruh obsahoval skutečně všechno, na co si rozmazlaný biker mohl vzpomenout. Od dlouhých výjezdů, přes technické pasáže, až po rychlé sjezdy. Zatáčkové úseky se střídaly s rovinnými a bahno se sotilouno nebo mokré listy s cestou plnou kofeínu. Ideální místo pro otestování nových modelů by se hledalo jen těžko.

Zkoušení, hodnocení, zima a mlha

Pro testování bylo připraveno celkem deset modelů. Bylo možné vybrat z několika odpružených biků série Trans-Mission a Mission, dále byl přichystán závodní cross-countryový stroj ze série Magnesium a nechýbaly ani zástupce nižší řady Matts Sport. Aby testování a porovnávání bylo skutečně objektivní, bylo možné střídat kola z nabídky roku 2003 s novinkami pro příští sezónu. Stejně tak u celoodpružených kol byl zvolený model tak, aby si každý mohl vyzkoušet všechny typy tlumičů LRS, od pružinových až po největší zástupce vybavené systémem SPV. Mimo to byli stále k dispozici specializované značky Merida, kteří během okamžiku každému jednotlivci připravili stroj podle jeho váhy a individuálních požadavků. A několik hodin se jezdit a jezdit...

Vývoj nezastaví
A v případě novinek značky Merida to platí dvojnásob. Co se týče funkce tlumiče Manilou LRS SPV, realita potvrdila naše očekávání. Do konce a při silové jízdě zadní stavba nepropužuje, a jezdec má při záběru pocit pev-

ného kola. Naopak v rozbitých sjezdech nebo na jakémkoliv nerovném povrchu je práce tlumiče výborná. Letošní modely série Mission byly skvělé, nicméně její chování bylo podobné většině jiných lehkých celoodpružených kol, které jsou při jízdě charakteristické neustálým lehkým pohupováním. Systém SPV je každopádem velkým přínosem. Výborným účinkem se ale předvedl rovněž tlumič LRS Lite Spring, který vyniká vysokou citlivostí a hladkým chodem.

Velkou neznámou, co se týče jízdních vlastností, pro nás bylo nové tvarování trubek označené HFS, jež se provádí pomocí formy vysokým tlakem horkého oleje. O designovém přínosu se není třeba zmiňovat, my jsme ale měli poprvé možnost otestovat nové rámy Merida využívající tohoto systému v praxi. A musíme konstatovat, že rozdíl je velký, což se nejvíce projevovalo nárůstem torzní tuhosti. I když Merida patřila se svými modely vždy mezi tuhá kola, technologie HFS vše posunuje opět o kus dál. Na těchto poznátech mělo velkou zásluhu i srovnání kol různých ročníků, což jsme ocenili.

K horčíkovým modelům nebylo co dodat. Nízká hmotnost a vysoká tuhost se podílejí na ryze závodních vlastnostech. Důležité bylo také pohodlí těchto ráám, přestože využívají zcela rovných vzpěr zadní stavby.

Lemnější modelové řady se také předvedly sportovní geometrií a dobrými jízdními vlastnostmi. U těchto kol je nejvíce znát použití ráám, které by ještě před pár lety patřily nejvyšším modelům.

Podrobnější seznámení s novými modely Merida samozřejmě přinese v obvyklých testech v dalších číslech Cykloservisu.

Super neděle

Po obědě, kdy většina účastníků probírala dojmů a zážitky s jednotlivými modely, jsem se vydal po stopách kamaráda Ládi terénně pod Berounky přes Karlštejn směrem na Prahu. Domů jsem dorazil těsně před setměním rádně prošlý se sto desítky kilometry na tacháči. A to jsem neděl strávil pracovně? Pokud by takhle měl vypadat každé pracovní dno, byla by to paráda. Už zbývalo jen sednout k počítači a psát.

Text a foto: Honza

Král všech cyklistů 2003 vyhlášen

Na vědomost lidu českému se dává, že dne 29. listopadu nedaleko Hradčan, po roční vládě královských lýtek Lady Kozlíkové, usedl na trůn (staro)nový panovník. Přemohl obrovskou přesilu svých rivalů, ověněných trofejemi a vavřiny toho nejtěžšího kalibru. Králem všech svých cykloppoddaných byl korunován ... ale nepředběháme a pojďme se podívat na průběh celého večera.

S talo se tak v hotelu Pyramida, kde se slavilo 120. výročí české cyklistiky. Dostavili se téměř všichni medailisté Československé kolářské historie a celší slávy se zúčastnili i zahraniční hosté, jako například vítěz Gira d'Italia Gilberto Simoni nebo šéf Tour de France Jean-Marie Le Blanc.

Večere provázala moderátorka ČT Vendulka Mouchová a bývalý moderátor ČST Robert Bakařík. V úvodu večera seznámil přítomný Svazu Jdř. Marián Štětina přítomná s historikem GSC. Poté byli za svůj přínos našeho cyklistiky významnější naši olympionici i závodníci, kteří dosáhli na titul Mistra světa. Z nejnáznamnějších jmenujeme alespoň zlatého olympijského vítěze Jiřího Dalera nebo Jindřicha Pospíšila za oba bratry, 20násobné Mistry světa v kolové. Postupně se při odměňování přecházelo od historie až do současnosti, takže nakonec se na pódiu sešly zářivé hvězdy dneška, včetně jezdců nominovaných na Krále. V letošním roce, kdy několik našich borců dosáhlo na titul Mistra světa – konkrétně v kolové Bergš Hrdličkou, na držce junior Dietz, v XC junior Kulhavy a ve four crossu Prokop, bylo vyhlášení do poslední chvíle velmi dramatické. K nominovaným Dietzlvi, Kulhavému a Prokopovi přibyl do čtveřice ještě silniční Svorada, jenž letos vyhrál několik etap menších závodů a na Giru i Vuelte dožděl na předních místech. Krále volí členové Svazu a ti se po sečtení hlasů vyjádřili ústí svého prezidenta následovně: „o jeden jediný hlas v anketě o Krále cyklistiky za rok 2003 zvíťazil Ján Svorada“. Ján tak porazil tři Mistry světa. Rozhodnutí je to neuvěřitelné, nicméně nepoukud nepochopitelné. Nechceme nijak podezobovat sympion Jána Svoradu, ale v roce, kdy např. světovýampion Michal Prokop vyhrál i Evropu, zžebřičku UCJ je mužem číslo jeden (jako první Čech na MTB), v celkovém hodnocení světového poháru ve four crossu získal 2. místo a na MS BMX zajel fantastické 2. místo, zvíťazil 111. muž žebříčku

UCI, jenž se Králem stal již po páté. A jak Svorada sám řekl – nebyla to rozhodně jeho nejlepší sezóna. Výsledkem byl velmi překvapen, nicméně korunu přijal jako ocenění celoživotního přínosu našeho cyklistice. Jediné vysvětlení tohoto sporného rozhodnutí, které jsme po vyhlášení zaslýchli v kuloběra, je to, že 4X je velmi mladá disciplína, pro připádně získání titulu by měl Michal Prokop svou formu zopakovat i v příští sezóně. Ale to je vzhledem k tomu úspěchům pouze chabá výmluva.

Mozná by si pánové na Svazu měli rozšířit své obzory a pochopit, že nejen silniční cyklistika jejich organizaci žívi. Svým rozhodnutím popudili mnoho vyznavačů MTB, nelehké na to, že dotace na svou činnost získávají právě za takové úspěchy, jakých dosáhli třeba Prokop a Kulhavý. Ale co, naši jezdiči nejezdí po anketě, ale po titulu, a těch letů získali víc, než dost. Čerstvému vítězi po-

gratulovala i jedna z největších hvězd současného profipolotonu, Gilberto Simoni. Jeho gratulaci všem přítomným z italským přímam Svoradu. Po vyhlášení následoval rauf. Bylo příjemné sledovat, jak si starší medailisté povíдали se současnými. Určitě si měli o čem vyprávět. Poct z vítězství byli jistě stejny tehdy jako dnes.

Dušan